

FISKIMENN OG DIMMALÆTTING

»Dimmalætting« vil vera við, at javnaðarmenn eggja til fiskimannastreiku og leggur so hesi orð aftrat: »Det er et stivt stykke. Så meget mere som det i høj grad skyldes netop socialdemokratiske vejledning for den i praktisk kontraktspolitik uerfarne, nytillrædte F. F.-formand, at der ved afslutningen af konflikten sidste forår blev indgået en langlinekontrakt, som af fiskerne blev opfattet som noget nær forræderi.«

Eg má spyrja »Dimmalætting«, um harra Erlend Patursson er meira »uerfarari i praktisk kontraktspolitik« enn tann sosialdemokrat, sum mótti fyrri Suðuroyar fiskimannafelag, og lat meg seta nakrar aðrar spurningar fram fyrj Dimmalætting sum t. d.:

I. Meinar »Dimmalætting«, at semingsmaðurin og reiðarar hava lumpað »dea uerfarne og nytillrædte formann fyrri F. F.?

II. Var tað orsökini til, at semingsmaðurin og reiðarar ikki vildu hava ein »erfarnan« gamla fiskimannafelagsformann at vera tilstæðar?

Eg noyðist at nýta orð úr »Dimma-

lætting«, tá ið hon sigur: »Det er tilvisse et stivt stykke«.

Undirritaði visti ikki av, tá ið sáttmálarnir vórðu smíðaðir. Eg havi ofta undrað meg yvir, hví eg eingi boð fekk. Men aftaná at hava lisið »Dimmalætting« noyðist eg at trúgva, at semingsmenn og reiðarar hava hildið, at tað var lættari at fáast við teir, sum »Dimmalætting« metir fyrri at vera nýggir og »uerfarne i praktisk kontraktspolitik og nytillrædte«.

Men eg veit eini góð ráð at leggja »Dimmalætting« og tað er, at hon vendir sær til Landsstýrið og Løgting og biður allar, sum har sita, ganga fiskimonnum á móti og rætta tað, sum skeivt er, so vit sleppa frá streiku.

Eg tori at svara fyrri javnaðarmenn, sjálvstýrismenn og fyrri tjóðveldismenn, at hesir vilja greiða atkvøðu fyrri at rætta tað, sum »fiskerne opfatter som noget nær forræderi. Kann »Dimmalætting« fáa nakrar sambandsmenn og fólkalokksmenn at stemma við okkum, so verður eingin streika. Kunnu vit fáa teir? Hvat sigur »Dimmalætting« um tað?

J. H. Danbjørg.

TELEFON TIL SKÚVOYAR

Mikudagin legði J. P. Davidsen, lögtingsmaður, fylgjandi uppskot á ting vegna Skúvoyar kommunu:

Undirritaða sóknarstýri loyvir sær hervið at venda sær til heiðraða lögting við umsókn at fáa eina telefon, so leiðis at vit í framtíðini kunnu snakka runt oyggjarnar eins og allar hinar stöðirnar nú kunnu gera.

Tað skal framfórst, at Skúvoyggin er einasta oygg í Föroyum uttan telefonsamband og ófatandi, at tað skulu vera nógvir av Föroya lögtingsmonnum, sum eru óvitandi um tað. Tessvegna skal sóknarstýrið siga frá, at hesi 3 (trý) seinastu árinu hevur stöðin í Skúvoy verið drivin við privatum radiomóttakara og einum gomlum heimabygdum sendara hjá telefonverkinum, soleiðis at bert hevur kunnað sentist telegrammir, tá alt hevur verið í besta lagi. Við serligari vælvild hevur hetta telefonsamband verið gjøgnumført og uppihildið hetta tífarskeið við privatum eigindómi (móttakara) uttan nakra samsýning frá telefonverksins síðu.

Tá ein bert hevur kunnað sent telegramm, hevur tað verið av serligari vælvild frá Sands-stöð at doktoraðrindi hava kunnað avgreitt.

Serliga frá 1950 hevur verið okkum lovað nýggj telefon, men enn er eingin komin. Tá tað ikki ber til longur við hesum lyftum, tá tað ikki kemur longur mugu vit biðja lögtingið taka sær av hesum. Á miðjum sumri seinasta ár var okkum lovað at vit skuldu fáa

nýggja telefon uppsetta tá um 3 (tríggjar) vikur.

Tað kom tá ikki longur.

At búgva á einari útoygg við útavalgi ringum lendlássi og ongari telefon er heldur forfört.

Vit skulu við hesum víðmerkja, at vit fraráða tinginum at góðtaka, at akkumulatorarnir, sum skulu dríva tað telefon, sum uppsett verður í Skúvoy, verða fórdir inn á Sand til upplöðing, tí tað skilja öll menniskju, at tað ikki kann koma at bera til — ein upplöddur akkumulatorur varar 6 (seks) vikur í almindigheit hjá einum radio og væl minni til telefon at brúka til samtalar, so tað er eyðsæð, at á slíkan hátt liggur telefonin í streymloysi? —

Vit biðja um eins og aðrar stöðir hava, at motorur verður uppsettur til upplöðing av teimum akkumulatorum, sum skulu brúkast fyrri at halda telefonina gangandi.

Tann telefon, sum vit skulu nýta, kann ikki verða avhengig av postveðri og allarmist um veturin. Hvussu ofta hava ikki privat fólk hjálpt við sínum akku frá sínum radio og ofta stór neyð hevur verið fyrri telefon.

Vónandi, at tað fer at bera til hjá Föroya Løgtingi at lata okkum fáa eina tífarskeiðskandi og brúkliga telefon.

Við hávirðing

Forstænderskabet for Skuð Dimon Sogns kommune 2/1—54.

Undirskrivaði tingmaður loyvir sær at bera málið fram á ting. Brekka.

Á tingið, 12. januar 1954.

J. P. Davidsen.

LÆKNASTRÍÐIÐ

Úr danska blaðnum »Revision« 1. sept. 1953

Interessant Udrensningsaffære paa Færøerne.

Befolkningen i Klaksvig har dannet Vagtørn og forhindrer Læger, som de ikke ønsker, i at komme i Land.

De slaar Kreds om Læge Olaf Halvorsen, som Myndigheder og Lægeforening ønsker fjernet, fordi han i sin Tid har været Vikar hos Frits Clausen og meldt sig som Læge paa Østfronten.

Paa Færøerne var der kun 6 Prosent af Befolkningen, der stemte for den nye Grundlov, og det tyder paa, at Færingerne ikke lader sig drive til hvad som helst af dem, der angiver Tønen i Danmark. Denne Selvstændighed er kommet stærkt til Udtryk i en Lægestrid, hvor det ikke lykkedes at hidsse Befolkningen op mod en Læge, man ønskede fjernet, fordi han havde været Vikar hos Frits Clausen. Boverup, og havde meldt sig som Læge til Østfronten, uden dog at komme afsted. Hvis det skal være en Forbrydelse at være Militærlæge paa en Front, der bekæmper Kommunismen, ser det jo ikke saa godt ud for Lægerne paa Hospitalskibet »Jutlandia« og andre Læger, der har meldt sig til Korea. De har været ved Fronten, hvad ikke engang Læge Halvorsen naaede, og maa altsaa, hvis der skal være Mening i det, regne med ikke senere at kunne opnaa Stilling, hvis de da ikke ligefrem skal straffes. Læge Halvorsen blev 1. Juli 1951 konstitueret som Læge ved Sygehuset i Klaksvig, da der ikke paa dette Tidspunkt kunde skaffes nogen anden, bemærkes der udtrykkeligt. Han skulde desuden være Sygekasselæge for nogle af Indbyggerne i Klaksvig. Halvorsen kom fra Sygehuset i Thors-havn, men var ikke Medlem af Lægeforeningen, hvorfor han ikke kunde faa Betaling for Sygekassepatienter. Da 5. Maj-Galskaben gik over Landet, fik han en Misbilligelse for »unational Opførsel« af noget saa fint som Lægeforeningens Overvoldgiftsret.

Man dømte ham til at betale »Sagens Omkostninger« med 600 Kr., og da han naturligvis ikke vilde betale dette Beløb, formentlig fordi at de, der bestiller Narrestregerne, ogsaa selv maa betale for dem, kan han ikke atter blive Medlem af Lægeforeningen.

Foreningen har tilbudt ham nyt Medlemskab, hvis han vil betale de

600 Kr., men det vil han altsaa ikke, hvad er let nok at forstaa.

Læge Halvorsens Brødre var som nævnt, at han havde været Vikar hos Frits Clausen og gjort Forsøg paa at blive Læge ved Østfronten. Da Stillingen som Læge ved Sygehuset i Klaksvig blev opslaaet ledig søgte den konstituerede Læge, altsaa Halvorsen, den, men blev afvist efter de danske Vedtægter. I Stedet ansatte man Kommune-læge Rubek-Nielsen, Vaagø. Ved Ansættelsesmødet var kun 3 af Bestyrelsens 5 Medlemmer tilstede, og de 2 andre, Folkeflokkens Repræsentant, Robert Joensen, og Socialdemokratiets Repræsentant, Folketingsmand Mohr Dam, gjorde senere Indsigelse og blev volsomt støttet af Befolkningen, der var tilfreds med Halvorsen og ligeglad med det Pjat, han blev beskyldt for af overophedede Revsere. Halvorsens Tilhængere henvendte sig nu til alle mulige Instanser, ogsaa ved en Deputation til København, men fik Afslag. Da Rigsombudsmanden og Landslægen kom til Klaksvig for at faa en Forhandling med Halvorsen forhindrede en truende Menneskemængde dem i at gaa i Land. Da den ansatte Læge, Rubek Nielsen, den 1. April kom kom til Klaksvig for at overtage sit Embede, forhindrede Befolkningen ogsaa ham i at gaa i Land. Klaksvigerne dannede nu Vagtørn, og alle Skibe, der anløb Havnen, blev undersøgt. Hospitalsinspektør Bonnevie, Thors-havn, der kom til Klaksvig i et andet Ærinde, for at ordne nogle Regnskaber, blev ogsaa forhindret i at komme i Land, da den ophidsede Folkemængde troede, at Rubek Nielsen ogsaa var om Bord og skulde smugles i Land. Den store Baptistenighed i Klaksvig har ogsaa sluttet sig til Halvorsen, der af Befolkningen betragtes som en dygtig og personlig tiltalende Læge, der har skaffet Orden paa Sygehuset. Myndighederne har forsøgt baade med Mægling og Trusel, men intet har hjulpet. Halvorsen er stadig Læge i Klaksvig. Nogle danske Blade staa uforstaaende overfor Klaksvigerne Opførsel uden at tænke paa, at ogsa Færøerne har været besat Land. Den uvarsende engelske Besættelse af Øerne var uvelkommen udtagen for Basemagerne, men da Færingerne ved alle Lejligheder nu bagefter faa Besættelsesmagten præsenteret som Venner forstaa de ikke, at Halvorsen skal kaldes »unational«, fordi han under Krigen ønskede at udføre en Læge-gerning ved Fronten og har været Vikar hos en dansk Læge med en anden Anskuelse end den, der ved »demokratiske« Magtudfoldelse blev fastslaaet som den eneste lovlige efter 5. Maj 1945.

Færingerne har altsaa bevaret det sunde Omdømme, der er gaaet tabt hos de bestemmende i Danmark.

Tökk

Hjartaliga takka vit teimum monnum, ið komu úr Havnini higar heim á Sand at leika sjónleikin »Mongum brestur ætlan«, og sumleiðis takka vit kvinnumi hiðani úr bygdini, ið leikaði saman við teimum. Tað vóru skemtiligar og góðar lótur, tit veittu okkum.

Ungmannafelagið Virkið.